

TEZĂ DE ABILITARE

Determinanți ai dezvoltării economice și ai bunăstării: perspective individuale, culturale și macroeconomice

REZUMAT

Prezenta teză de abilitare, intitulată „*Determinanți ai dezvoltării economice și ai bunăstării: perspective individuale, culturale și macroeconomice*”, constituie o sinteză a parcursului meu academic și profesional post-doctoral în domeniul Economiei. Lucrarea punctează o traiectorie definită prin rigoare științifică și o adaptare strategică contextului științific și aplicativ, reflectând contribuțiile originale aduse cercetării economice contemporane. Prin ansamblul rezultatelor prezentate, teza atestă maturitatea științifică și capacitatea de a coordona proiecte de cercetare complexe, validând competențele necesare pentru îndrumarea tinerilor cercetători în cadrul studiilor de licență, master sau comisii doctorat..

În capitolul II. voi analiza efectele creativității și disponibilității de asumare a riscurilor în ceea ce privește intenția antreprenorială a tinerilor studenți, precum și analiza relației dintre creativitate, asumarea riscului și intenția antreprenorială în rândul studenților. Aceasta indică faptul că acești doi factori nu sunt doar trăsături de personalitate, ci „motoare” psihologice care determină transformarea unei idei în acțiune. Apelul la teoria fractalilor cu aplicabilitate în economie, permite o înțelegere mai profundă a profilului antreprenorial.

Iată concluziile principale și direcțiile de dezvoltare derivate din studiile de specialitate:

- *Creativitatea* ca sursă de oportunități: Studenții cu un nivel ridicat de creativitate tind să identifice mai ușor lacunele din piață. Totuși, creativitatea singură nu garantează intenția antreprenorială; ea are nevoie de un mecanism de implementare (autoeficacitate).
- *Asumarea riscului* ca „filtru” decisiv: Disponibilitatea de a accepta incertitudinea este cel mai puternic predictor al trecerii de la intenție la execuție. Studenții care percep riscul ca pe o provocare, nu ca pe o amenințare, au o probabilitate mult mai mare de a-și lansa propriile afaceri.

- *Efectul combinat*: Există o corelație pozitivă directă: creativitatea generează viziunea, iar toleranța la risc oferă curajul necesar pentru a părăsi siguranța unui loc de muncă salariat.
- *Rolul educației ca externalitate pozitivă de prim rang*: Educația antreprenorială clasică (teoretică) influențează mai puțin intenția decât metodele experiențiale care forțează studenții să gestioneze eșecul și să gândească neconvențional.

În concluzie pentru a crește numărul de tineri antreprenori, universitățile trebuie să înceteze să mai fie doar furnizori de informație și să devină „incubatoare de mentalitate”, unde creativitatea este exersată liber, iar riscul este tratat ca o competență profesională ce poate fi învățată.

Analiza impactului factorilor macroeconomici și ai ofertei de servicii asupra satisfacției pacienților (**capitolul III.**) relevă faptul că experiența individuală a bolnavului este strâns legată de sănătatea financiară și structurală a sistemului de sănătate. O economie sustenabilă, cu o reziliență crescută la șocuri presupune producerea și distribuirea eficientă abunului public: *sănătatea*.

Satisfacția pacientului nu este doar o variabilă subiectivă, ci un *indicator de performanță macroeconomică*. Un sistem care investește constant în infrastructură și care își protejează capitalul uman reușește să transforme resursele financiare în bunăstare percepută. Invers, subfinanțarea cronică anulează eforturile individuale ale medicilor, rezultând într-o percepție negativă a populației asupra întregului aparat de stat.

Capitolul IV. cuprinde analiza factorilor care determină bunăstarea subiectivă (fericirea și satisfacția de viață) în rândul vârstnicilor din Uniunea Europeană evidențiază o interacțiune complexă între resursele individuale și contextul social al statului membru.

Iată concluziile principale și direcțiile viitoare de cercetare:

1. Sănătatea – Pilonul Central: Sănătatea auto-percepută este cel mai puternic predictor al bunăstării. Limitarea mobilității și bolile cronice au un impact negativ mult mai sever asupra satisfacției decât scăderea veniturilor.
2. Paradoxul Veniturilor: Deși securitatea financiară (pensia) este esențială pentru a evita exclușiunea, peste un anumit prag, veniturile suplimentare aduc creșteri marginale de

fericire. Mult mai importantă este **comparația socială** (cum se situează individul față de media comunității sale).

3. Capitalul Social: Singurătatea este „epidemia” vârstei a treia în UE. Interacțiunile frecvente cu familia și, mai ales, participarea la activități comunitare sau de voluntariat mențin un nivel ridicat de bunăstare, oferind un sentiment de utilitate socială.
4. Calitatea Guvernanței: Există o matrice clară Est-Vest/Nord-Sud în UE. Vârșnicii din țările cu sisteme de protecție socială robuste (țările nordice) raportează niveluri mult mai mari de fericire față de cei din Europa de Est, unde sprijinul depinde aproape exclusiv de familie.

Pentru a aprofunda înțelegerea acestui fenomen, studiile viitoare ar putea viza:

- *Impactul Digitalizării* (Alfabetizarea Digitală): Cercetarea modului în care utilizarea tehnologiei și a rețelelor sociale reduce izolarea socială sau, dimpotrivă, creează noi bariere de excludere pentru seniori.
- Solidaritatea Intergenerațională vs. Serviciile Formale: Studiarea echilibrului optim între îngrijirea oferită de familie și serviciile oferite de stat, și cum influențează acest mix demnitatea percepută a vârstnicului.
- Efectele Schimbărilor Climatice: Analiza vulnerabilității psihologice a adulților în vârstă în fața fenomenelor meteo extreme și a eco-anxietății, un domeniu încă puțin explorat pentru această grupă de vârstă.

Reziliența Post-Pandemică: a făcut necesară analiza pe termen lung a modului în care perioadele de izolare forțată (precum cea din COVID-19) au remodelat prioritățile și mecanismele de adaptare ale seniorilor europeni.

În **Capitolul V.** am analizat conceptul de responsabilitate socială prin prisma impactului asupra imaginii companiei, a efectelor pozitive cu atribut de eternitate. Concluzia fundamentală a acestui studiu este că valoarea unei campanii de RSC nu rezidă în acțiunea în sine, ci în validarea socială a rezultatelor sale.

Într-o piață saturată de promisiuni, raportarea onestă și detaliată a rezultatelor este singurul antidot eficient împotriva percepției de „greenwashing”. Publicul nu mai caută

doar „companii bune”, ci „companii care demonstrează că fac bine”. Un mediu antreprenorial rezilient la crize este rezultatul unei implicări continue din partea tuturor actanților economici: individ, companii și stat. Maniera în care statul își autînlocuește în mod armonios rolul de coerciți cu cel de convingere este definitorie pentru pentru o dezvoltare sustenabilă.

Succesul comunicării rezultatelor RSC se traduce printr-o trecere de la o relație tranzacțională (client-furnizor) la una bazată pe valori comune. Atunci când oamenii percep impactul real (ex: număr de arbori plantați, vieți salvate, tineri instruiți), aceștia devin avocați ai brandului, nu doar consumatori.

Comunicarea rezultatelor încetează să mai fie un exercițiu opțional de PR și devine o obligație morală și strategică. Companiile care eșuează în a comunica *ce au obținut* (nu doar ce au cheltuit) riscă să piardă relevanța în fața unui public din ce în ce mai informat și critic.

Eficacitatea RSC-ului depinde direct de **bucla de feedback**: o companie care comunică rezultate concrete închide cercul încrederii, transformând responsabilitatea socială dintr-un cost de marketing într-o investiție strategică în reputație.

In **capitolul VI**, am analizat tensiunea dintre modelul tradițional de guvernanză (axat pe maximizarea valorii pentru acționari) și modelul modern, care impune responsabilitatea față de toți actorii implicați: angajați, clienți, furnizori și comunitate. Perspectiva critică subliniază că guvernanză corporativă nu este doar un set de reguli administrative, ci un **mecanism de putere** care modelează cultura și comportamentul etic al unei organizații.

Guvernanză corporativă critică ne învață că o organizație sănătoasă nu este cea care extrage maximum de valoare din mediu, ci cea care generează **valoare partajată**, transformând interesele contradictorii ale stakeholderilor într-un motor de inovare și stabilitate

Capitolul VII, cuprinde o analiză ce explorează modul în care **valorile culturale** (precum individualismul, respectul față de autoritate sau orientarea spre succes) influențează direct componentele **Indicelui Dezvoltării Umane (IDU)**: sănătatea, educația și standardul de viață.

Studiul comparativ evidențiază o discrepanță între **Europa de Vest**, unde valorile secolar-raționale și auto-exprimarea tind să accelereze progresul social, și **Europa de Est**, unde moștenirea istorică și valorile tradiționale sau de supraviețuire pot modela diferit ritmul investițiilor în capitalul uman. Rezumativ, putem afirma că dezvoltarea nu este doar un proces economic, ci unul profund înrădăcinat în **mentalitatea colectivă** a fiecărei regiuni.

În capitolul **VIII**, am detaliat planul de evoluție și dezvoltare a carierei profesionale, științifice și academice. **Concluzia centrală** a acestui plan este că excelența într-un domeniu modern nu poate fi atinsă izolat, ci prin **sinergia dintre practică, teorie și transmiterea cunoștințelor**. Evoluția carierei este concepută ca un proces continuu de adaptare, unde competențele dobândite în mediul profesional alimentează cercetarea științifică, iar rezultatele acesteia din urmă fundamentează o activitate academică de înaltă calitate.

Planul de dezvoltare propus nu este o destinație fixă, ci un **angajament față de învățarea pe tot parcursul vieții (lifelong learning)**. Succesul pe termen lung va fi definit de capacitatea de a transforma experiența profesională în rigoare științifică și, ulterior, în inspirație academică pentru viitoarele generații de specialiști.

HABILITATION THESIS

Thesis Summary

Determinants of Economic Development and Well-being: Individual, Cultural, and Macroeconomic Perspectives

SUMMARY

This habilitation thesis, entitled “*Determinants of Economic Development and Well-being: Individual, Cultural, and Macroeconomic Perspectives*,” serves as a synthesis of my postdoctoral academic and professional journey in the field of economics. The work highlights a trajectory defined by scientific rigor and strategic adaptation to the scientific and applied context, reflecting original contributions to contemporary economic research. Through the body of results presented, the thesis demonstrates scientific maturity and the ability to coordinate complex research projects, validating the competencies necessary for mentoring young researchers in undergraduate, master’s, or doctoral programs.

In the second chapter, I will analyze the effects of creativity and risk-taking propensity on the entrepreneurial intention of young students, as well as the relationship between creativity, risk-taking, and entrepreneurial intention among students. This indicates that these two factors are not merely personality traits, but psychological “drivers” that determine the transformation of an idea into action. The application of fractal theory to economics allows for a deeper understanding of the entrepreneurial profile.

Here are the main conclusions and directions for further research derived from the specialized studies:

- *Creativity* as a source of opportunities: Students with a high level of creativity tend to identify market gaps more easily. However, creativity alone does not guarantee entrepreneurial intent; it requires a mechanism for implementation (self-efficacy).

- *Risk-taking* as a decisive “filter”: The willingness to accept uncertainty is the strongest predictor of the transition from intention to action. Students who perceive risk as a challenge, not as a threat, are much more likely to launch their own businesses.
- *The combined effect*: There is a direct positive correlation: creativity generates vision, and risk tolerance provides the courage needed to leave the security of a salaried job.
- *The role of education as a key positive externality*: Traditional (theoretical) entrepreneurship education influences intention less than experiential methods that force students to manage failure and think outside the box.

In conclusion, to increase the number of young entrepreneurs, universities must stop being mere providers of information and become “incubators of mindset,” where creativity is freely exercised and risk is treated as a professional skill that can be learned.

An analysis of the impact of macroeconomic factors and service provision on patient satisfaction (Chapter III.) reveals that the patient’s individual experience is closely linked to the financial and structural health of the healthcare system. A sustainable economy with increased resilience to shocks requires the efficient production and distribution of the public good: health.

Patient satisfaction is not merely a subjective variable, but an indicator of macroeconomic performance. A system that consistently invests in infrastructure and protects its human capital succeeds in transforming financial resources into perceived well-being. Conversely, chronic underfunding undermines the individual efforts of healthcare providers, resulting in a negative public perception of the entire state apparatus.

Chapter IV. analyzes the factors that determine subjective well-being (happiness and life satisfaction) among older adults in the European Union, highlighting a complex interaction between individual resources and the social context of the Member State.

Here are the main conclusions and future research directions:

1. Health – The Central Pillar: Self-perceived health is the strongest predictor of well-being. Limited mobility and chronic illnesses have a much more severe negative impact on satisfaction than a decline in income.
2. The Income Paradox: Although financial security (pension) is essential to avoid exclusion, beyond a certain threshold, additional income brings only marginal increases in happiness. Far

more important is social comparison (how the individual ranks relative to the average of their community).

3. Social Capital: Loneliness is the “epidemic” of old age in the EU.

To gain a deeper understanding of this phenomenon, future studies could focus on:

- *The Impact of Digitalization (Digital Literacy)*: Investigating how the use of technology and social media reduces social isolation or, conversely, creates new barriers to inclusion for older adults.
- *Intergenerational Solidarity vs. Formal Services*: Studying the optimal balance between care provided by family and services provided by the state, and how this mix influences the perceived dignity of older adults.
- *Effects of Climate Change*: Analyzing the psychological vulnerability of older adults to extreme weather events and eco-anxiety, an area still largely unexplored for this age group.

Post-Pandemic Resilience: This necessitated a long-term analysis of how periods of forced isolation (such as during the COVID-19 pandemic) have reshaped the priorities and coping mechanisms of European seniors.

In Chapter V. we analyzed the concept of social responsibility through the lens of its impact on corporate image and its positive, long-lasting effects. The fundamental conclusion of this study is that the value of a CSR campaign does not lie in the action itself, but in the social validation of its results.

In a market saturated with promises, honest and detailed reporting of results is the only effective antidote against the perception of “greenwashing.” The public is no longer looking just for “good companies,” but for “companies that demonstrate they are doing good.” A crisis-resilient entrepreneurial environment is the result of continuous engagement from all economic actors: individuals, companies, and the state. The way in which the state harmoniously shifts its role from coercion to persuasion is defining for sustainable development.

Successful communication of CSR results leads to a shift from a transactional relationship (customer-supplier) to one based on shared values. When people perceive the real impact (e.g., number of trees planted, lives saved, young people trained), they become brand advocates, not just consumers.

Communicating results ceases to be an optional PR exercise and becomes a moral and strategic obligation. Companies that fail to communicate what they have achieved (not just what they have spent) risk losing relevance in the eyes of an increasingly informed and critical public.

The effectiveness of CSR depends directly on the feedback loop: a company that communicates concrete results closes the circle of trust, transforming social responsibility from a marketing cost into a strategic investment in reputation.

In Chapter VI. we analyzed the tension between the traditional governance model (focused on maximizing shareholder value) and the modern model, which emphasizes accountability to all stakeholders: employees, customers, suppliers, and the community. The critical perspective emphasizes that corporate governance is not merely a set of administrative rules, but a mechanism of power that shapes an organization's culture and ethical behavior.

Critical corporate governance teaches us that a healthy organization is not one that extracts maximum value from its environment, but one that generates shared value, transforming the conflicting interests of stakeholders into a driver of innovation and stability.

Chapter VII. presents an analysis that explores how cultural values (such as individualism, respect for authority, or success orientation) directly influence the components of the Human Development Index (HDI): health, education, and standard of living.

The comparative study highlights a discrepancy between Western Europe, where secular-rational values and self-expression tend to accelerate social progress, and Eastern Europe, where historical heritage and traditional or survival-oriented values can shape the pace of investment in human capital differently. In summary, we can state that development is not merely an economic process, but one deeply rooted in the collective mindset of each region.

In Chapter VIII, we detailed the plan for the evolution and development of professional, scientific, and academic careers. The central conclusion of this plan is that excellence in a modern field cannot be achieved in isolation, but through the synergy between practice, theory, and the transmission of knowledge. Career development is conceived as a continuous process of adaptation, where the skills acquired in the professional environment fuel scientific research, and the results of the latter underpin high-quality academic activity.

The proposed development plan is not a fixed destination, but a commitment to lifelong learning. Long-term success will be defined by the ability to transform professional experience into scientific rigor and, subsequently, into academic inspiration for future generations of specialists.